

Богдан Пушић, ма

Докторанд на Правном факултету Универзитета у Новом Саду
Министарство унутрашњих послова Републике Србије,
Начелник Управе криминалистичке полиције

ПРИМЕНА ТЕСТА ИНТЕГРИТЕТА У КОНТРОЛИ КОРУПЦИЈЕ

Корупција представља негацију професионалног интегритета. Лични интегритет и моралне вредности основа су на којој се гради професионални интегритет, доследност у поштовању закона и професионалних стандарда у вршењу професионалних послова. Предмет рада је анализа тестова интегритета, начини њиховог спровођења, односно проблеми у примени. Тест интегритета представља важан инструмент за супростављање корупцији, који се у свету највише примењују у контроли корупције у полицији. У првом делу рада пажња ће бити усмерена на анализу општих карактеристика тестова интегритета, врста, органа за спровођење, као и начина на који се спроводе. Закон о полицији Републике Србије у оквиру подналова који носи назив „превентивне активности“ нормирао је примену теста интегритета. У оквиру Министарства унутрашњих послова тестове интегритета спроводи Сектор унутрашње контроле. Тестовима интегритета утврђује се да ли се тестирани државни службеник у ситуацији искушења у које је доведен понаша у складу са законима и професионалном етиком. Примена тестова интегритета у превенцији корупције отвара и велики број етичких и правних питања на која је потребно дати одговор. Са једне стране, ту је присутно питање угрожавања достојанства, провокације и навођења на противправно понашање, а са друге, право да то државни орган користи као неопходан инструмент за супростављање корупцији. У другом делу рада приказани су подаци о примени тестова интегритета од стране Сектора унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије. На крају, у закључку је изнет став аутора о неопходности примене тестова интегритета у контроли корупције у полицији.

Богдан Пушић, bogdanpusic@gmail.com.

Кључне речи: Контрола корупције; Законитост; Тест интегритета; Унутрашња контрола; Полиција.

1. УВОД

Степен изграђености професије зависи од развијених професионалних стандарда, правног оквира и професионалног интегритета, односно етичких стандарда за одбацивање свих негативних појава којима се угрожава углед и ефикасно обављање професионалних послова. Снага професионалног интегритета представља меру за отпорност на корупцију. Од личног, односно професионалног интегритета зависе одлуке у приликама погодним за корупцију.¹ Управо формула Хауарда Витона полази од односа прилика за корупцију, личних етичких норми и професионалног интегритета полиције: $K = \Pi - \text{ЛЕН}/\text{ПИ}$.²

Корупција угрожава углед и степен поверења грађана у полицију. Република Србија је потврдила Конвенцију Уједињених нација против корупције³ и Кривичноправну конвенцију о корупцији⁴. Потврђивањем наведених конвенција Република Србија је потврдила да супротстављање корупцији представља стратешки приоритет.

Законом о полицији⁵ (члану 230) предвиђене су три антикоруптивне мере: примена теста интегритета, анализа ризика од корупције и провера промене имовног стања.

Стварање услова за примену и примена правно дефинисаних антикоруптивних мера представља тест доследности и спремности за стварно супротстављање корупцији. Осим усвајања адекватног правног оквира то свакако јесте и рад на стварању организационих и кадровских услова, конкретно на формирању посебних организационих јединица, специјализацији њихових припадника, стварању неопходних техничких услова за рад и најважније, обезбеђивању њихове независности, која представља кључни елеменат за ефикасност у супротстављању корупцији.⁶

¹ В. Simonović, Z. Đurđević, S. Soković, „Test integriteta kao mera suzbijanja korupcije u policiji“, *Pravni život: časopis za pravnu teoriju i praksu* 9/2016, 699–711.

² К – Корупција, П – Прилике за корупцију, ЛЕН – Личне етичке норме, ПИ – Професионални интегритет. Х. Витон, нав. према: Т. Томашевић, *Етика и интегритет у једном сектору (Приручник за извођење обуке)*, Агенција за борбу против корупције, 2015, 20.

³ Конвенција Уједињених нација против корупције, *Службени лист СЦГ – Међународни уговори*, бр. 12/2005.

⁴ Кривичноправна конвенција о корупцији, *Службени лист СРЈ – Међународни уговори*, бр. 2/2002 и *Сл. лист СЦГ – Међународни уговори*, бр. 18/2005.

⁵ Закон о полицији, *Службени гласник РС*, бр. 6/2016.

⁶ Вид. шире С. Мандић, С. Ђорђевић, *Тестирање интегритета полицајаца*, Београд 2016.

Законом о полицији у оквиру контроле рада, која може бити унутрашња и спољашња, предвиђено је да унутрашњу контролу рада полицијских службеника и других запослених у Министарству врши Сектор унутрашње контроле (члан 224).

Сектор унутрашње контроле врши контролу законитости рада полицијских службеника, као и других запослених у Министарству, посебно у погледу поштовања и заштите људских и мањинских права и слобода при извршавању службених задатака и примени полицијских овлашћења, предузима мере и радње у складу са Закоником о кривичном поступку⁷ на откривању и доказивању кривичних дела корупције, као и других кривичних дела полицијских службеника и других запослених у Министарству, извршених на раду или у вези са радом (члан 225).

Примена теста интегритета, односно модел и начин примене додатно су уређени Правилником о начину спровођења теста интегритета.⁸ Сектор унутрашње контроле подноси годишње извештаје о свом раду, у оквиру којих је један део посвећен и примени тестова интегритета, што ће бити предмет анализе.

2. ПОЈАМ, ЦИЉЕВИ И ВРСТЕ ТЕСТОВА ИНТЕГРИТЕТА

Прве идеје о тестирању интегритета настала је након објављивања чувених извештаја Кнапове комисије⁹ и Моленове комисије.¹⁰

У складу са Законом о полицији тест интегритета подразумева симулирање реалне ситуације идентичне радним активностима тестираног, коју је тестирани дужан да решава, како би се увидела реакција и поступање тестираног службеника у конкретној ситуацији, без обавезе претходног обавештавања организационе јединице у којој је запослен тестирани (члан 230а).

Из наведене дефиниције се јасно види да се тестови интегритета спроводе у складу са начелом тајности и то без претходног обавештавања организационе јединице која је или чији су припадници предмет тестирања. Предмет тестирања могу бити сви запослени у Министарству.

Резултати овако дефинисаног теста интегритета нису докази у кривичном поступку, с обзиром на то да тестови интегритета нису дефи-

⁷ Законик о кривичном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 2/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019, 27/2021 – одлука УС и 62/2021 – одлука УС.

⁸ Правилником о начину спровођења теста интегритета, *Службени гласник РС*, бр. 39/18.

⁹ Knapp Commission (1992), http://en.wikipedia.org/wiki/Knapp_Commission (accessed 20 September 2010).

¹⁰ Mollen Commission Report (1994), New York City commission to investigate allegations of police corruption and the anti-corruption procedures of the police department. New York. http://www.nyc.gov/html/ccpc/assets/downloads/pdf/final_report.pdf (accessed 10 January 2010).

нисасни као доказна радња у Законнику о кривичном поступку. Начин предузимања теста интегритета у себи садржи и елементе посебних доказних радњи, првенствено симулованих послова. Међутим, у складу са Закоником о кривичном поступку посебне доказне радње се могу предузети само на основу наредбе суда, коју судија за претходни поступак доноси на образложени предлог јавног тужиоца. Аналогно томе, резултати теста се не могу користити као доказ на суду. Негативни резултат теста интегритета може бити само основ за покретање дисциплинског поступка против полицијског службеника и основ сумње за покретање предистражног поступка.

Не постоји јединствен начин спровођења тестова интегритета. Применом тестова не сме се угрозити интегритет полицијске професије, примена тестова мора бити у складу са основним правима и законима који уређују дисциплински и кривични поступак, односно на начин на који је предвиђено предузимање полицијских овлашћења у контроли полиције, укључујући и корупцију. Међутим, чињеница да је начин примене уређен подзаконским актом а не законом представља примедбу стручне и научне јавности.

Тест интегритета се осим у контроли корупције у полицији користи и у контроли корупције у другим државним органима, међу којима највише у контроли корупције у царини и тужилаштву. Џо Милер сматра да међу најчешће незаконте активности спадају:¹¹

- одавање информација трећим лицима;
- злоупотреба положаја и овлашћења у циљу добијања новца и друге материјалне користи или сексуалних услуга од грађана;
- злоупотреба с циљем вршења кривичних дела са лицима из криминогене средине;
- вршење крађа и утаја током рација, увиђаја, претресања и других радњи које полиција предузима; и
- злоупотреба места, положаја у оквиру полицијске организације како би се ометале истраге које су у току.

Тест интегритета спроводи се с циљем јачања професионалног интегритета и превенције корупције и других облика незаконитог понашања полицијских службеника и других запослених у Министарству. Представља контролу поступања запосленог у симулованој ситуацији која је идентична његовим радним активностима. Служи као индикатор за покретање прекршајног и предистражног поступка, процену и анализу ризика од корупције, промену методологије рада и стандард-

¹¹ J. Miller, “Police Corruption in England and Wales: An assessment of current evidence”, *Home Office Online Report* 11/2003.

них оперативних процедура приликом непосредног поступања запослених, као и за утврђивање врсте и потребе за обукама.

Међу основне циљеве примене тестова интегритета најчешће се наводе:¹²

- идентификовање државних службеника или служби, односно агенција склоних коруптивној пракси;
- стварање уверења да је повећан ризик од откривања корупције, чиме се они који су склони корупцији од ње одвраћају;
- подстицање државних службеника да испуне своју обавезу да пријаве понуде мита;
- идентификовање државних службеника који су честити и поуздани, односно оних које би требало унапредити;
- утврђивање потреба државних службеника за обуком, односно откривање злоупотреба које могу бити последица несхватања етичких изазова;
- слање поруке јавности да је полиција чврсто решена да се супротстави корупцији.

Примена тестова интегритета у превенцији корупције отвара бројна етичка и правна питања. Поставља се етичка дилема, да ли држава има право да легализује стварање ситуација погодних за корупцију и тестирање, да ли ће се у таквим ситуацијама полицијски службеници понашати противзаконито и непрофесионално, односно пасти на тесту. Ту су питања угрожавања приватности, обмањивања и провокације на извршење кривичног дела. Међу њима посебно је важно питање, да ли код теста интегритета постоји провокација кривичног дела? С обзиром на то да се тестираном полицијском службенику не сме нудити новац, већ се тест састоји у стварању погодних прилика, одговор лежи у чињеници ко како дефинише провокацију. Као погодне прилике које се стварају најчешће се у литератури наводе: у стан дилера наркотица који се претреса на видно место се постави новац који полицијски службеник може присвојити; уколико се приликом вршења увиђаја саобраћајне несреће у аутомобил постави новац или неки скупocen предмет који полицајци могу узети без опасности да их неко види. Нешто другачији примери се могу видети у Њујорку, где су службеници унутрашње контроле који су се представљали ако грађани давали полицајцима новчанике које су наводно нашли и у којима су поред новца биле

¹² *Борба против корупције: основни појмови, Приручник за обуку*, Савет Европе, мај 2015, 78–79; *The United Nations Handbook on Practical Anti-corruption Measures for Prosecutors and Investigators*“ (Приручник УН о практичним мерама које тужиоци и истражитељи могу предузети у борби против корупције) (2004), 91–7, доступно на <http://www.unodc.org>.

и адресе власника. Наравно, после тога су се пратили поступци, да ли ће полицијси службеник који је преузео новчаник од грађана новчаник и вратити власнику чија је адреса била у унутра.

Критичари примене теста интегритета истичу да се овом методом акценат ставља на утврђивање склоности ка корупцији „коруптабилности“, уместо на реалне случајеве корупције који се дешавају унутар државног органа. Наводе се и слабости примене ове методе које се састоје у тешкоћама креирања реалних професионалних ситуација. Тестирани често могу да уоче опасност, да наслуте да се у конкретној ситуацији тестирају. Отварају се и правни проблеми везани за нуђење новца у оквиру теста интегритета (кривично дело давање мита).¹³

Тест интегритета као антикорупциона метода усмерен је на понашање појединца, дела организације за коју постоји процена да је ризик за корупцију велики. Утврђује се да ли се тестирани полицијски службеник, који представља део организације, у приликама за корупцију понаша законито и у складу са професионалном етиком.

Тестови интегритета могу се примењивати и за проверу етичких, професионалних стандарда, као што је постојање предрасуде према одређеним националним и мањинским групама,

У највећем броју научних и стручних публикација тестови интегритета се деле на *циљано усмерене* и *тестове на случајно одабраном узорку*.

Предмет циљано усмереног теста су лица за која постоје индикације да су склона корупцији. Циљани тест спроводи се на основу расположивих обавештајних података, добијених оперативним радом или пријавама анонимних грађана о једном или више полицајаца, да злоупотребавају свој професионални положај и врше коруптивна кривична дела. Циљ примене теста је провера да ли је лице, односно лица која су предмет тестирања склон/на корупцији.

Друга врста тестова, насумични тестови спроводе се на одређеном броју запослених који се одређују на основу процене ризика. То значи да основ за примену овог теста није информација да лица која су планирана да се тестирају понашају непрофесионално, незаконито и да су склона корупцији, већ на основу анализе ризика, да због карактеристика посла и места постоје фактори корупције. У односу на процењени ризик прави се годишњи план за тестирање појединих организационих јединица. Тестови интегритета засновани на случајном узорку сматрају се ефикаснијим средством са аспекта одвраћања и превентивног приступа антикорупционој политици.¹⁴

¹³ Т. Prenzler, *Police Corruption: Preventing Misconducts and Maintaining Integrity*, CRC Press, 2009, 140.

¹⁴ Т. Prenzler, 136–137.

Оно што треба истаћи је чињеница да се обе врсте тестова не примењују у свим државама које су их увеле. У Аустралији се примењује само циљано тестирање интегритета, док је насумично забрањено због штетних последица по људска права и слободу тестираних. У Великој Британији, Лондону се примењује тзв. тест интегритета вођен обавештајним подацима (engl. *Intelligence Led Integrity Testing*) који представља облик циљаног теста. Као и у Аустралији, насумично тестирање је забрањено због могуће злоупотребе.

3. КОНТРОЛА КОРУПЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Како је већ истакнуто, тест интегритета, анализа ризика од корупције, провера и рад по пријавама и промене имовног стања запослених представљају превентивне антикорупцијске мере које су међусобно условљене и пружају могућност да се јасно утврди где су постојећи изазови, претње и узроци корупције у Министарству. Истовремено, резултати спроведених анализа представљају и основу за израду превентивних програма за сузбијање корупције за свако појединачно радно место, као и за све организационе јединице у Министарству.

Спровођење анализе ризика од корупције врши се на основу методологије чијом применом се утврђују и процењују ризици од корупције и утврђују институционални и појединачни фактори који омогућавају корупцију, који касније представљају основу за доношење препорука односно мера неопходних за спречавање и смањење вероватноће за појаву корупције. Сектор унутрашње контроле анализу ризика од корупције врши за сваку организациону јединицу Министарства и за свако радно место у Министарству. Процена ризика се врши у сарадњи са Агенцијом за спречавање корупције.

Сектор унутрашње контроле је у 2020. години примио у рад 6003 документа (писана обраћања, притужбе, службене белешке, информације и друга документа) у којима је указано на различита незаконита и непрофесионална понашања полицијских службеника и других запослених у Министарству. У истом периоду окончан је рад на провери навода из 5.897 предмета. Од наведеног броја, Сектор унутрашње контроле је вршио непосредне провере за 3.358 предмета, док је 2.539 предмета прослеђено на даљу надлежност другим организационим јединицама у складу са одредбама Закона о полицији и Правилником о начину поступања у току притужбеног поступка. У 2020. години Сектор унутрашње контроле поднео је 146 кривичних пријава и три дупуне кривичних пријава, због извршена 273 кривичних дела од којих је 157 са елементима корупције, и то против 210 лица, од којих су 162

полицијски службеници и други запослени у Министарству (77,1 % од укупног броја лица). Од укупног броја пријављених кривичних дела са елементима корупције (157), полицијски службеници и други запослени у Министарству су извршили 130 кривичних дела (82,8 %), док су грађани извршили 27 кривичних дела. Међу пријављеним полицијским службеницима највише је полицијских службеника полиције опште надлежности (69), а затим полицијских службеника саобраћајне полиције (36) и граничне полиције (21). Највише кривичних пријава поднето је за кривична дела Злоупотреба службеног положаја (99 или 63,1 % од укупног броја коруптивних кривичних дела).¹⁵

Полицијски службеници Сектора унутрашње контроле су током 2020. године, у случајевима када су за то били испуњени законски услови, примењивали следеће посебне доказне радње:¹⁶

- Тајни надзор комуникације (члан 166. ЗКП) –према 152 лица;
- Тајно праћење и снимање (члан 171. ЗКП) –према 233 лица;
- Симуловани послови (члан 174. ЗКП) – према 12 лица.

Посебан предмет анализе могу бити донете судске одлуке за кривична дела корупције која су извршили припадници полиције.¹⁷

4. ПРИМЕНА ТЕСТОВА ИНТЕГРИТЕТА У МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Тестове интегритета у полицији спроводе службе у чијој надежности је контрола законитости рада полиције. У Републици Србији то је Сектор унутрашње контроле, који организационо није у оквиру Дирекције полиције, већ представља организациону јединицу која директно одговара министру.

Сектор унутрашње контроле, односно организационе јединице у чијој надлежности је контрола законитости рада полиције, врше анализу ризика од корупције, идентификују организационе јединице где због постојања фактора постоји већи ризик од корупције, проверавају интегритет запослених полицајаца, истражују сумњиве случајеве или индиције које указују на корупцију.

Тест интегритета у Министарству унутрашњих послова Републике Србије спроводи се у складу са Правилником о начину спровођења

¹⁵ Извештај о раду Сектора унутрашње контроле за 2020. годину, Министарство унутрашњих послова Републике Србије, 2021, 3–8.

¹⁶ *Ibid.*, 14.

¹⁷ Вид. више В. Simonović, Z. Djurdjević, B. Janković, „Profile of Police Officers Convicted of Bribery“, *Revija za kriminalistiko in kriminologijo* 68/4, 371–384.

теста интегритета.¹⁸ Полицијски службеници унутрашње контроле тест интегритета спроводе тако да се не угрожава редовно обављање послова и задатака из надлежности тестираних, на поверљив начин, по унапред припремљеном и одобреном плану (члан 2). Сви подаци прикупљени током спровођења теста интегритета означавају се степеном тајности „ПОВЕРЉИВО“ (члан 3).

Поступак спровођења теста интегритета полицијских службеника и других запослених у Министарству покреће се на писану и образложену иницијативу. Иницијативу могу дати министар, помоћници министра и директор полиције.

На основу иницијативе, уколико су испуњени услови за његово спровођење, начелник Сектора унутрашње контроле доноси Одлуку о спровођењу теста интегритета. Одлука садржи податке о: подносиоцу иницијативе за спровођење теста интегритета, појави која је предмет тестирања, индикаторима на основу којих је донета и разлосима о прихватању или неприхватању иницијативе (члан 4). На основу Одлуке којом се прихвата иницијатива сачињава се План за спровођење теста интегритета који одобрава начелник Сектора унутрашње контроле. Тест интегритета може трајати најдуже дванаест месеци од дана одобрења Плана (члан 6).

План садржи:

- 1) одлуку којом се прихвата иницијатива;
- 2) анализу прикупљених података који се односе на уочену појаву;
- 3) детаљне податке о месту, времену и трајању тестирања;
- 4) предвиђене прикривене активности полицијских службеника унутрашње контроле који непосредно спроводе тест интегритета са безбедносном проценом спровођења тестирања;
- 5) спецификацију материјално-техничких и новчаних средстава који се користе приликом спровођења теста интегритета и потребних легендираних средстава и докумената неопходних за успешно спровођење теста интегритета;
- 6) све друге информације које су релевантне за успешно спровођење теста интегритета.

О спроведеном тесту интегритета полицијски службеници унутрашње контроле сачињавају извештај који садржи (члан 9):

- 1) опис активности предузетих приликом спроведеног тестирања које су извршене у складу са Планом и друге релевантне чињенице од значаја за спровођење теста интегритета;

¹⁸ Правилником о начину спровођења теста интегритета, *Службени гласник РС*, бр. 39/18.

- 2) описану реакцију и поступање тестираног;
- 3) резултат о спроведеном тесту интегритета.

Извештај се сачињава најкасније у року од 15 дана од дана завршетка спровођења теста интегритета. Уз извештај, као његов прилог достављају се видео и аудио записи сачињени приликом спровођења теста интегритета.

5. РЕЗУЛТАТИ ПРИМЕНЕ ТЕСТА ИНТЕГРИТЕТА У МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Сектор унутрашње контроле спроводи тест интегритета почев од 1.1.2019. године. Од 2019. до 10.9.2021. године спроведено је укупно 31 тест интегритета, од чега 23 позитивна и 8 негативних (Табела 1).

Позитиван тест интегритета постоји када је тестирани доказао свој професионални интегритет тако што током поступања у обављању послова из свог делокруга није испољио противправно понашање или склоност корупцији. Насупрот томе, негативни тест интегритета постоји када је тестирано лице у току тестирања испољило противправно понашање и извршило неку коруптивни радњу. У случају негативног резултата, Сектор у року од 30 дана од дана завршетка тестирања, доставља извештај о спроведеном тесту интегритета са прикупљеним доказима подносиоцу иницијативе и овлашћеном руководиоцу организационе јединице Министарства у којој је распоређен тестирани, ради покретања и вођења дисциплинског поступка према тестираном. Исто тако, обавештава се и јавни тужилац по чијем налогу се према тестираном предузимају мера и радње у складу са Закоником о кривичном поступку.

Табела 1: Преглед спроведених тестова интегритета.

Број спроведених тестова интегритета и тестираних полицијских службеника	2019.	2020.	10.9.2021.	Укупно
позитиван	4	12	7	23
негативан	1	5	2	8
укупан број	5	17	9	31

У 2019. години, урађено је пет тестова, од тога један са негативним резултатом и четири са позитивним резултатом. Више јавно тужилаштво у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције је ставило један захтев за прикупљање потребних обавештења за једног полицијског службеника, на основу којег су полицијски службеници Сектора унутрашње контроле поступали, лишили слободе и поднели

кривичну пријаву због извршења кривичног дела Примање мита. У 2020. години урађено је седамнаест тестова, од тога пет са негативним резултатом и дванест са позитивним резултатом. Више јавно тужилаштво у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције је ставило два захтева за прикупљање потребних обавештења за четири полицијска службеника. Такође, Сектор унутрашње контроле је за четири полицијска службеника предложио да њихов непосредни руководиоци покрене дисциплински за тешку повреду службене дужности. У 2021. години урађено је девет тестова, од тога два са негативним резултатом и седам са позитивним резултатом. После спроведених тестова интегритета, који су били негативни, извештај је достављен Вишем јавном тужилаштву у Београду, Посебном одељењу за сузбијање корупције.

6. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Примена теста интегритета представља значајну меру у спречавању корупције. Примедбе на тест интегритета, нарочито када је у питању провокација на кривично дело, реалност је коју можемо отклонити само јасним дефинисањем оквира за израду сценарија симулованих ситуација у оквиру којих се спроводе тестови интегритета. Један део стручне и научне јавности, укључујући и полицијске службенике, сматра да симулирана ситуација за тестирање представља и прилику за доказ професионализма и изграђеног професионалног интегритета који мора да има сваки полицијски службеник, и да је то део изазова на које сваки полицијски службеник пристаје.

Други, јако важан предмет анализе је штетност корупције и неопходност примене оваквих антикоруптивних мера. Потребно је указати да се поред теста интегритета, за проверу законитости рада појединих организационих јединица користи и полиграф. На пример, највећи број организационих јединица које се баве откривањем и доказивањем кривичних дела организованог криминала, потписују изјаву да се могу подвргнути полиграфском тестирању.

За спречавање корупције потребно је радити на унапређивању професионалног интегритета кроз систем антикоруптивних мера. Ниједна мера сама за себе није довољна. Посебну пажњу неопходно је посветити јачању професионалног интегритета кроз едукацију.

ЛИСТА РЕФЕРЕНЦИ

Библиографске референце

1. Joel, Miller, “Police Corruption in England and Wales: An assessment of current evidence”, *Home Office Online Report* 11/2003;
2. Мандић, Софија, Ђорђевић, Саша, *Тестирање интегритета полицајаца*, Београд 2016;
3. Simonović, Branislav, Đurđević, Zoran, Soković Snežana, „Test integriteta kao mera suzbijanja korupcije u policiji“, *Pravni život: časopis za pravnu teoriju i praksu* 9/2016;
4. Simonović, Branislav, Đurđević, Zoran, Janković, Bojan, “Profile of Police Officers Convicted of Bribery”, *Revija za kriminalistiku in kriminologiju* 68;
5. Tim, Prenzler, *Police Corruption: Preventing Misconducts and Maintaining Integrity*, CRC Press, 2009.

Правни прописи и други документи

1. Конвенција Уједињених нација против корупције, *Службени лист СЦГ – Међународни уговори*, бр. 12/2005;
2. Кривичноправна конвенција о корупцији, *Службени лист СРЈ – Међународни уговори*, бр. 2/2002 и *Службени лист СЦГ – Међународни уговори*, бр. 18/2005;
3. Закон о полицији, *Службени гласник РС*, бр. 6/2016;
4. Законик о кривичном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 2/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019, 27/2021 – одлука УС и 62/2021 – одлука УС;
5. Правилник о начину спровођења теста интегритета, *Службени гласник РС*, бр. 39/18;
6. Министарство унутрашњих послова Републике Србије, *Извештај о раду Сектора унутрашње контроле за 2020. годину*, 2021;
7. Knapp Commission (1992), http://en.wikipedia.org/wiki/Knapp_Commission;
8. Mollen Commission Report (1994), New York City commission to investigate allegations of police corruption and the anti-corruption procedures of the police department. New York. http://www.nyc.gov/html/ccpc/assets/downloads/pdf/final_report.pdf;
9. The United Nations, *Handbook on Practical Anti-corruption Measures for Prosecutors and Investigators*“, Приручник УН о практичним мерама које тужиоци и истражитељи могу предузети у борби против корупције, 2004, доступно на <http://www.unodc.org>;
10. Савет Европе, *Борба против корупције: основни појмови, Приручник за обуку*, 2015.

Bogdan Pušić, LL.M., Phd Student

Faculty of Law, University of Novi Sad
Ministry of the Interior of the Republic of Serbia

USE OF INTEGRITY TESTS IN CORRUPTION CONTROL

Summary

Corruption poses a negation of professional integrity. Personal integrity and moral values constitute the basis on which professional integrity is built, along with consistency in respecting laws and occupational standards in performing professional jobs. The subject of the paper is the analysis of the integrity tests and manner of their implementation, i.e. implementation problems. The integrity test is an important tool for combating corruption and is the most widely used tool in control of police corruption worldwide. The first part of the paper shall be focused on the analysis of the general characteristics of the integrity tests, their types, enforcement agencies, as well as the manner of their use. The Police Law of the Republic of Serbia, within the subtitle "preventive activities", provides for the use of the integrity tests. Within the Ministry of the Interior, the integrity testing is conducted by the Internal Control Sector. Integrity tests determine whether the tested civil servant, being put in a tempting situation, behaves in accordance with laws and professional ethics. The use of integrity tests in the prevention of corruption also raises a number of ethical and legal issues that need to be answered. On the one hand, there is the issue of endangering one's dignity, provocation and incitement to illegal behavior, and on the other hand, the powers of a state authority to use it as a necessary instrument for combating corruption. The second part of the paper presents the data pertaining to the use of integrity testing by the Internal Control Sector of the Ministry of the Interior of the Republic of Serbia. Finally, the paper is concluded with the author's position on the necessity of using integrity tests in the control of police corruption.

Key words: *Control of corruption; Legality; Integrity test; Internal control; Police.*